

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.273/2023/7.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Bende Tamás Ádám ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd

ügyvéd címe

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

64.P.20.238/2023/7.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet bevezető részében az alperes megnevezését kijavítja, az helyesen: alperes

Az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja és a kereseteket teljesen elutasítja. Mellőzi az alperest a felperes javára perköltségben marasztaló rendelkezést.

Az alperest az állammal szemben terhelő illetékfizetési kötelezettség összegét 90.000 (kilencvenezer) forintba felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 90.000 (kilencvenezer) forint kereseti illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60 napon belül.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 192.000 (százkilencvenkétezer) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60 napon belül.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes író, publicista, korábban a József Attila Irodalmi Kör (a továbbiakban: JAK) titkára volt.

[2] A JAK Magyarországon működő, részben közpénzből gazdálkodó irodalmi egyesület.

[3] Az alperes által kiadott www.origo.hu elnevezésű hírportálon 2019. március 27-én, május 3-án és 2021. augusztus 23-án a JAK közpénzzel gazdálkodását feldolgozó cikkek jelentek meg.

[4] Az első („Itt a jegyzőkönyv: csalás és sikkasztás a bal liberális irodalmi szervezetnél” című) írásban azt elemezték, hogy a JAK állami támogatást kapott, azonban azzal elszámolni nem tudott. Az elnök és a titkár visszavonulása után az egyesület új vezetőséggel működött tovább. A könyvekre kapott pályázati pénz nem jutott el a kiadóhoz, ezért az egyesület által gondozott kiadványok publikálását is fel kellett függeszteni. Az egyesület többször kétszeresen számlázott, maga a JAK, amelynek felperes az érintett időben titkára volt, érintett csalással és sikkasztással. A korábban titkárként tevékenykedő felperes juttatást kap azért, hogy az okozott kárt helyre tegye. A cikk kiemelt tartalma szerint az egyesület a közpénzek elszámolása során szabálytalanságokat vétett, amely miatt költségvetésében hiány keletkezett.

[5] A második („Megpróbált betörni az Origóba a csalás gyanújába keveredett József Attila Kör titkára”) cikk tartalma visszautalt az elsőre. Témája azonban elsősorban az volt, hogy a felperes megpróbált bejutni az Origo szerkesztőségébe, abból a célból, hogy később erről cikket írhasson a saját lapjában. Az írás megismétli, hogy a JAK nem tud elszámolni a közpénzekkel, azonban címében már nem az egyesületet, hanem a felperest hozza összefüggésbe csalással, majd a további tartalomban azt közli, hogy a felperes sikkasztás, valamint költségvetési csalás gyanújába keveredett.

[6] Ezután megismétli azt a közlést, miszerint a felperes havi 150.000 forint juttatás fejében megpróbálja helyretenni a szabálytalan gazdálkodással okozott kárt, majd közli, hogy a felperes megjelent a szerkesztőségnél, onnan azonban egy óra múlva, többszöri felszólítás ellenére sem távozott, ezért a biztonsági őr rendőröket hívott és ők vezették ki az irodaházból.

[7] A harmadik („A milliárdos vörösbáró, személyl fizetést ad az Origóba betörő, bukott írónak”) írás megismétli, hogy a felperes korábban a JAK titkára volt és az egyesület vezetőjeként csalás gyanújába keveredett. A korábbi tartalmakhoz képest új információként közli, hogy a felperes megpróbált egy Koránnal a kezében a szerkesztőségbe betörni, az első közlés megjelenését követően szinte napi rendszerességgel botrányos hangvételű számonkérő leveleket küldött a szerkesztőségbe, a leveleiben megjegyezve azt is, miszerint nem bánná, ha valaki a szerkesztőséget felgyújtaná. Szót ejt a cikk arról, hogy a felperes tovább „hergelte magát”, aminek következtében egy nap Koránnal a kezében jelent meg az alperes korábbi székházában, ahol kötözködött a biztonsági őrrel és hangosan felolvasott az iszlám szent irataiból. Miután többszöri felszólítás után sem hagyta el a helyszínt, rendőrök vitték ki őt az épületből.

[8] A második és harmadik cikk közöl egy fényképfelvételt, amelyen oldalnézetből a felperes látható a budapesti Mammot Bevásárlóközpont előtt egy (helyesen: két) egyenruhás rendőr mellett. A képek fölött az aktuális cikk címe szerepel. A második cikk képaláírása: „Itt vezetnek el a rendőrök az engedély nélkül az Origo szerkesztőségébe lépő felperest”.

[9] A felperes kérte a bíróságtól annak megállapítását, miszerint az alperes az első cikkében azzal a valótlan állítással, hogy az egyesület titkári pozíciójából távozva „katyvaszt” hagyott az új vezetőségre, továbbá pályázati botrányban súlyosan érintett, valamint kárt okozott az egyesületnek és havi juttatás ellenében megpróbálta „helyretenni a kárt”, megsértette a felperes jóhírnevét.

[10] Kérte annak megállapítását, miszerint az alperes a második cikkének címében és a cikkben annak valótlan állításával, hogy a felperes megpróbált betörni a szerkesztőségbe, onnan rendőrök vezették el, hogy csalás gyanújába keveredett, továbbá pályázati botrányban súlyosan érintett, valamint az egyesületnek kárt okozott, ezt meghaladóan havi juttatás ellenében megpróbálta „helyretenni a kárt”, megsértette a felperes jóhírnevét.

[11] Kérte továbbá annak megállapítását, miszerint az alperes a harmadik cikkének címében és a cikkben annak valótlan állításával, hogy a felperes Koránnal a kezében betört a szerkesztőségbe, ott kötözködött a biztonsági őrral, felolvasott az iszlám szent irataiból, valamint rendőröknek kellett kivinniük az épületből; továbbá, hogy az egyesület vezetőjeként csalás és sikkasztás gyanújába keveredett, az egyesület titkáráként havi juttatás ellenében megpróbálta „helyretenni” az egyesületnek okozott kárt, megsértette a felperes jóhírnevét.

[12] Annak megállapítását is kérte, hogy az alperes megsértette a képmás védelméhez fűződő jogát azzal, hogy a hozzájárulása nélkül róla fényképfelvételt készített és azt a hozzájárulása nélkül felhasználta a második és a harmadik cikkben.

[13] A felperes kérte az alperes eltiltását a róla valótlan tényállításokat tartalmazó, a jóhírnevét sértő cikkek megjelentetésétől, illetve attól, hogy a felperes képmását a hozzájárulása nélkül felhasználja és közzétegye.

[14] Elégtétel adására kötelezést is kért az alperes saját költségén történő, megfelelő nyilvánosság biztosításával (alperes az ORIGO hírportál címlapján, jól látható helyen és formában, legalább nyolc napig tegye közzé a jogerős ítélet rendelkező részében foglalt megállapításokat, és ezzel egyidejűleg, ugyanolyan formában az alperes fejezze ki felperes felé bocsánatkérését a jogsértésért).

[15] Kérte az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására, a sérelmes helyzet megszüntetésére és a jogsértéssel létrejött dolog megsemmisítésére. Ennek végrehajtását elsődlegesen úgy határozta meg, hogy kötelezze az alperest az ORIGO hírportálon megjelent első cikk jogsértő kitételeinek, a második és harmadik cikk egészének a hírportálról való végleges törlésére, eltávolítására, valamint a fényképfelvétel megsemmisítésére.

[16] Arra az esetre, ha a jogsértés abbahagyására, a sérelmes helyzet megszüntetésére és a jogsértéssel létrejött dolog megsemmisítésére kötelezés iránti keresete alaptalan, kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a második és harmadik cikkben megjelentetett fényképfelvétel végleges törlésére, valamint a fényképfelvétel megsemmisítésére, valamint megfelelő elégtétel adására és arra, hogy az elégtételnek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot akként, hogy amíg a sérelmezett cikkek elérhetők, a cikkek címe fölött, jól látható helyen és formában az alperes tegye közzé a jogerős ítéletének rendelkező részében foglalt megállapításokat, és ezzel egyidejűleg, ugyanolyan formában az alperes fejezze ki bocsánatkérését a jogsértésért.

[17] A jóhírnévsértések tekintetében az első cikkel kapcsolatban 200.000 forint, a második miatt 400.000 forint, a harmadik miatt pedig 500.000 forint sérelemdíj követelést támasztott, míg a képmás védelméhez fűződő jog megsértése miatt 400.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[18] Az alperestől perköltséget is igényelt.

[19] A felperes az érvényesíteni kívánt jog jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésére, a 2:45. § (2) bekezdésére és a 2:48. § (1) bekezdésére, továbbá a személyiségi jogok megsértésének szankcióit tekintve a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a), b), c), d)* pontjaira, míg a sérelemdíjat illetően a Ptk. 2:52. §-ára hivatkozott.

[20] A felperes előadta, hogy az egyesület egykori titkáráként közmegelégedésre tevékenykedett, személye nem hozható összefüggésbe sikkasztással és csalással, illetve bármilyen, titkári feladatai körébe tartozó mulasztással. Sikkasztással és csalással nem gyanúsították meg, vele szemben büntetőeljárás nincs folyamatban. Az egyesületnek kárt nem okozott és az adminisztrációs segítségért – titkári megbízatásának megszűnését követően – havi 150.000 forint juttatást sem kapott.

[21] A valótlan tényállítások rendkívüli módon sértőek személyére. Az irodalmi területen tevékenykedők kis létszáma miatt a szakma képviselőinek nagy része ismeri egymást. Az egyesület egy olyan jó nevű reprezentatív írószervezet, amelynek titkári tisztségét betölteni megtiszteltetés és felelősség, és amely köztisztelettel, megbecsültséggel jár. A titkári munkát elköteleződésből, szakmai hivatástudattal végezte, és a teendőket úgy adta át az utódjának, hogy az adminisztráció, a könyvelés rendben volt.

[22] Az olvasóban a felperes személyét illetően az a kép alakulhat ki, hogy az egyesület titkáráként a munkáját nem megfelelően végezte, azzal kárt okozott és súlyos bűncselekményt követett el.

[23] A hírportál szerkesztőségébe nem tört be, csupán megjelent a szerkesztőségnek helyet adó épület portáján, mivel elektronikus leveleire nem kapott érdemi választ.

[24] Az a valótlan állítás, hogy rendőri intézkedéssel, elvezetéssel kellett eltávolítani az épületből, ahová betört, rendkívüli módon sértő, ugyanis az olvasóban a felperes személyét illetően az a kép alakulhat ki, hogy erőszakosan viselkedett, bűncselekményt követett el és vele szemben rendőri intézkedést kellett alkalmazni.

[25] 2019 tavaszán elektronikus levelet küldött a hírportál szerkesztőségének, amelyben – a valótlan tényállítás megjelölésével – sérelmezte az első cikk valótlan tényállításait egyúttal kérte azok törlését. Válasz az ismételt elektronikus kérelmekre sem érkezett, a felperes a személyét érintő méltánytalan eljárásra tekintettel egyre durvább hangnemben, egyre felfokozottabb lelki állapotban közölte véleményét.

[26] A hírportál épületébe nem tört be a Koránnal a kezében, nem keveredett konfliktusba a szolgálatban lévő biztonsági őrral, és nem olvasott fel hangosan az iszlám szent irataiból. Előadta, hogy a rendőröknek nem kellett őt kivezetniük az épületből, vele szemben a rendőrség intézkedést nem alkalmazott, az épületből a kiérkező hatósági személy felhívására önként távozott.

[27] A felperes a közlést különösen azért tartotta sértőnek, mivel iszlám vallású, így az iszlám szent irataira utalás (a felperes a Koránnal a kezében vitte véghez a „betörést”, valamint fel is olvasott a szent iratokból) a társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolhatja.

[28] A harmadik cikk két és fél évvel később jelent meg, amelyben az alperes megismételte korábbi valótlan tényállításait, továbbá a jogosulatlanul készített képmást ismét, jogosulatlanul felhasználta.

[29] A felperes álláspontja szerint a cikkek megjelentetésével az alperes célja nem a közérdeklődésre számot tartó ügyek objektív és hiteles bemutatása, hanem személyének lejáratása volt. A cikksorozat részei minden esetben hivatkoznak egymásra és a cikkek alatt a „kapcsolódó cikkek” megjelölés alatt listába szedve jelennek meg a sorozat korábbi darabjai.

A listába szedett, kattintásvadász cikkek látványa erősíti azt az olvasói érzetet, hogy a cikkek egy bűnözőről, egy erőszakos, tisztességtelen személyről szólnak, akiken kétes ügyeiről sorozatosan tudósít a sajtó.

[30] Az alperes rosszhiszeműen járt el, a felperest a cikkek közlése előtt a történetekről nem kérdezte meg, annak elektronikus leveleire nem reagált és titokban készített fényképfelvételeket.

[31] A személye elleni sorozatos támadás jelentős lelki megterhelést jelentett számára. A tartalom, amely bűncselekmény elkövetésével vádolta, magyarázkodásra kényszerítette. Számos esetben, családtagjai előtt megalázó helyzetbe került, mivel el kellett magyaráznia, hogy a cikkek állításai valótlanok. A felperes érvelésében kitért arra is, hogy az egyesület titkári pozíciójából való távozása után újságíróként helyezkedett el, több lapnál is dolgozott. A lejárato cikksorozat alkalmas lehetett arra is, hogy megnehezítse az elhelyezkedését, lerontsa újságírói hitelét és ekként munkáltatója jóhírnevét is rontsa, mivel a cikksorozat egy megbízhatatlan, agresszív, a munkáltatóját megkárosító, bűncselekmények (sikkasztás, csalás, betörés) sorát elkövető bűnözőként utalt a személyére.

[32] A felperes különösen sérelmesnek tartotta vallási meggyőződése sérelmét. Az alperes azt a képet igyekezett róla kialakítani, hogy az iszlám szent iratait egy betörés során, öncélúan, a vallási szabályok által meg nem engedett, a vallás egészét sértő és lejárato módon használta fel. A felperes személyes Facebook profiljáról másolt vélemény közlése pedig alkalmas volt arra, hogy az olvasó előtt egy erőszakos cselekményekre képes muszlim ember képe jelenjen meg.

[33] A képmáshoz fűződő jog megsértése tekintetében a felperes hivatkozott arra, hogy a közzétett fénykép nem tömegfelvétel, és az nem is közéleti szereplésről készült, ezért annak elkészítéséhez és felhasználásához kifejezett hozzájárulásra lett volna szükség. Az alperes szándékoltan éppen olyan felvételt készített és tett közzé, amelyen az látható, hogy a rendőrökkel beszélget. A képaláírásokkal és a cikkek tartalmával, jogsértő kitételeikkel együtt ez a vizuális elem fokozza azt az olvasóban kialakítani célzott benyomást, miszerint a felperes egy bűnöző, akit csak rendőri intézkedéssel lehet megfékezni.

[34] A sérelemdíj meghatározásánál kérte figyelembe venni a jogsértés súlyát, annak ismétlődő jellegét, az alperes lejárato célját, szándékosságát, a bűncselekmény elkövetésének sugalmazását, személyének torz (agresszív, vallási fanatizmus határait súroló viselkedésüként) bemutatását. Kérte értékelni azt is, hogy az alperes által kiadott hírportál a negyedik legnagyobb elérésű online sajtótermék, emiatt a jogsértő tartalmak nagy számú felhasználóhoz juthatnak el.

[35] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását célozta.

[36] A felperes közéleti, írói, illetve újságírói tevékenysége miatt a személyével kapcsolatos viták széleskörű közérdeklődésre tartanak számot. A felperes aktív médiaszereplő, ami alapján lehetőség van a vele szemben megfogalmazott bírálatokra történő széleskörű reagálásra. A felperes ebből következően közszereplőnek minősül.

[37] A cikkek témája aktuális közéleti vita, a JAK Irodalmi Egyesület, mint országos hatáskörű szakmai és érdekvédelmi szervezet, közhasznú egyesületként működésével, gazdálkodásával, illetve a felperes ebben való személyes közreműködésével, valamint a felperes azon magatartásával kapcsolatos, hogy trágár kifejezésekkel zaklatta az alperest, illetve megpróbált személyes elégtételt venni a cikkek íróján.

[38] A kifogásolt közlések részben valós tényállítások, részben olyan vélemények, amelyek tűrésére köteles, mivel egyesületi titkárként, illetve újságíróként saját döntése alapján vált a közügyek másoknál aktívabb alakítójává, vállalva ezzel az érintett közösség

nyilvánossága előtti értékeléseket és bírálatokat is. Ezért a közügyek vitatása körében őt érintő vagy minősítő, a személyét támadó közléseket nagyobb türelemmel kell tűrnie.

[39] Az alperes védekezése szerint nem sértette meg a felperes képmás védelméhez fűződő jogát sem. A fénykép nem sértő és egy közérdeklődésre számot tartó vitához járult hozzá azzal, hogy bemutatja a vita közvetlen érintettjét. A fényképfelvétel hozzájárul a kialakult közéleti vitához. Az alperes a közügyek szabad vitatását biztosító alapjog gyakorlása során a felperes hozzájárulása nélkül is felhasználhatta azt. A jogsértéstől való eltiltásra – jogsértés hiányában – nem kötelezhető.

[40] A bírói gyakorlat szerint nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a bíróság a jogsértés elismerésére, vagy sajnálkozás kifejezésére kötelezze az alperest hozzájárulása nélkül. Elégtételadás keretében a sérelmet szenvedett személy erkölcsi jóvátételt, olyan tartamú nyilatkozat közzétételét kérheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt a sérelem érte. Az alperes az elégtételadás módjára vonatkozó kérelmet is alaptalannak tartotta, mivel a felperes a kezdő oldalon 8 óra időtartamban kérte az elégtételadást. Ez pedig nincs összhangban a jogszabályi rendelkezésekkel és a cikkben közöltekkel sem.

[41] A törlés iránti – mint aránytalan szankcióra irányuló – kérelmet kérte elutasítani. Az sértene az alperes, mint sajtószerv véleménynyilvánítási szabadságát is. A vonatkozó bírói gyakorlat a jogsértés megállapítása esetén is igyekszik elkerülni a sajtó működésébe való aránytalan beavatkozást.

[42] Az alperes a sérelemdíj követelés elutasítását is indítványozta. A felperes nem jelölte meg, hogy milyen hátrány érte és azt sem fejtette ki, hogy a sérelemdíj mikor és mennyiben alkalmas az őt ért nem vagyoni hátrány kielégítésére. A sérelemdíj mértéke tekintetében a releváns körülményeket nem bizonyította, csupán megjelölt egy összeget, de nem indokolta meg, hogy az mennyiben alkalmas a sérelem ellentételezésére.

[43] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy

[44] – „az alperes azzal, hogy az általa kiadott ORIGO elnevezésű hírportálon 2019. május 3. napján 18 óra 12 perckor megjelent „Megpróbált betörni az Origóba a csalás gyanújába keveredett József Attila Kör titkára” cikkének (Cikk 2) címében és a cikkben az alperes egykori szerkesztőségi épületénél való felperesi megjelenéssel összefüggésben valótlanul állította, hogy megpróbált betörni a szerkesztőségbe és, hogy onnan rendőrök vezették el a felperest, megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát.

[45] - az alperes azzal, hogy az általa kiadott ORIGO elnevezésű hírportálon 2021. augusztus 23. napján 20 óra 22 perckor megjelent, „A milliárdos vörösbáró, személyl fizetést ad az Origóba betörő, bukott írónak” című cikkben (Cikk 3) a felperessel kapcsolatosan valótlanul állította, hogy Koránnal a kezében betört az alperesi szerkesztőségbe, hogy kötözködött a biztonsági őrrrel, hogy felolvasott az iszlám szent irataiból, és hogy rendőröknek kellett kivinniük az épületből megsértette a felperes jóhírnévhez való jogát.

[46] - az alperes azzal, hogy a felperes hozzájárulása nélkül fényképfelvételt készített és a felperest ábrázoló fényképfelvételt a hozzájárulása nélkül felhasználta akként, hogy azt közzétette az általa kiadott ORIGO elnevezésű hírportálon 2019. május 3. napján 18 óra 12 perckor megjelent, „Megpróbált betörni az Origóba a csalás gyanújába keveredett József Attila Kör titkára” (Cikk 2) című és a 2021. augusztus 23. napján 20 óra 22 perckor megjelent, „A milliárdos vörösbáró, személyl fizetést ad az Origóba betörő, bukott írónak” (Cikk3) című cikkekben, megsértette a felperes képmáshoz való jogát.

[47] Az alperest a további jogsértésektől - attól, hogy a felperesről valótlan tényállításokat tartalmazó a jóhírnevét sértő cikkeket megjelentessen, illetve hozzájárulása

nélkül a felperesről képmásokat készítsen és azokat felhasználja, valamint közzé tegye - eltiltotta.

[48] Kötelezte az alperest, hogy adjon megfelelő elégtételt saját költségén és ennek biztosítson nyilvánosságot akként, hogy az alperes az általa kiadott ORIGO elnevezésű hírportálon jól látható helyen és formában a jogerőt követő 15 napon belül az ítélet rendelkező részében foglalt megállapításokat tegye közzé és azt 8 napig tegye elérhetővé és ugyanilyen formában az alperes fejezze ki a felperes felé bocsánatkérését.

[49] Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására és arra, hogy a Cikk 2 és Cikk 3 tartalmából a fényképfelvételeket törölje, továbbá a cikkekből törölje az ítélet rendelkező része szerinti felperes személyiségi jogát sértő tényállításokat. Az alperes a következő közlések tekintetében köteles törlésre, elégtételadásra és az ítélet rendelkező részének közzétételére: Cikk 2- Kitétel 5 képaláírás: Vezetik el a rendőrök az engedély nélkül az Origo szerkesztőségébe lépő felperest. Cikk 2-Kitétel 6: Pénteken megpróbált betörni az Origo szerkesztőségébe. Cikk 2-Kitétel 7: A biztonsági őr rendőröket hívott, ők vezették el az irodaházból. Cikk 3-Kitétel 9: Nem is olyan régen egy Koránnal a kezében tört be az Origo korábbi épületébe. Cikk 3-Kitétel 13: felperes addig-addig hergelte magát, hogy beváltva korábbi fenyegetéseit, egy pénteki napon egy Koránnal a kezében megjelent a korábbi székházban, ahol kötözködni kezdett a szolgálatban lévő biztonsági őrral, és hangosan felolvasott az iszlám szent irataiból. Cikk 3-Kitétel 14: Miután többszöri felszólítás után sem volt hajlandó elhagyni a helyszínt, rendőröknek kellett kivinniük az épületből. Cikk 3-Kitétel 15 képaláírás: A 24.hu újságíróját igazoltatják a rendőrök, miután betört az Origo szerkesztőségébe.”

[50] Az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte, egyebekben a „keresetet” elutasította.

[51] Az alperest a felperes javára 45.000 forint perköltség, az állam javára 45.000 forint illeték megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy az előbbieket meghaladóan mindkét fél viseli a saját perköltségét.

[52] Határozatának indokolásában idézte Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdését, a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését, a 2:44. § (1) bekezdését, majd összefoglalta az Alkotmánybíróság vezető döntéseit a szólásszabadság alkotmányos joggyakorlatáról. Az ügyre vonatkozó konkrét vonatkoztatás vagy releváns megállapítás nélkül idézett az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából.

[53] Az elsőfokú bíróság a sajtó véleménynyilvánításhoz és a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azonosította konkuráló alapjogokként.

[54] Megállapította, hogy az első cikk témája egyértelműen pályázati pénzekhez, állami támogatásokhoz, közpénzekhez kapcsolódik, így közérdekű tartalma révén – függetlenül a cikkben szereplő személyek közéleti szereplő mivoltától – a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos joga által védett. A közéleti kérdésben a véleménynyilvánítás határai tágabbak, így a felperes türési kötelezettsége is nagyobb az átlagosnál.

[55] Az elsőfokú bíróság az első két cikkben sérelmezett közlések közül azokat, amelyek a JAK korábbi titkári funkcióját ellátó felperesre vonatkozóan azt tartalmazzák, hogy sikkasztás és költségvetési csalás gyanújába keveredett, pályázati botrányban súlyosan érintett, havi juttatás ellenében megpróbálja „helyretenni” az egyesületnek okozott kárt, az egyesület titkári pozíciójából távozva „katyvaszt” hagyott az új vezetőségre, közpénzekre, pályázati pénzek felhasználására, elszámolására, ezért közérdeklődésre számot tartó tartalmaknak, közéleti vitához kapcsolódónak minősítette.

[56] A közpénzek, pályázati pénzek felhasználása minden demokratikus társadalomban a közérdeklődés középpontjában áll. Az átláthatóság, elszámoltathatóság közérdek, és a társadalom tagjai, így az olvasók számára is lényeges, közérdeklődésre számot tartó tartalmat hordoz minden a közpénzekkel kapcsolatos közlés, függetlenül attól, hogy közéleti szereplőkhöz kapcsolódik-e az. Ebből a szempontból a téma közéleti tartalmának és nem az érintett személy közszereplői mivoltának van jelentősége. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint „a véleménynyilvánítás szabadsága nem nyújthat védelmet az olyan közlések számára, melyek célja a pusztá megalázás, a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása” {3052/2022. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [55]-[56]}. Ezek a feltételek azonban – figyelemmel a sérelmezett közlés szöveggörnyezetére – a felperessel szembeni öncélú támadásként nem azonosíthatóak, ebből következően pedig bármely szankció alkalmazása a szólás szabadságának szükségtelen és aránytalan korlátozását jelentené.

[57] Az erre vonatkozó, első két cikkben sérelmezett szövegrészeket szövegösszefüggésükben értékelve, a szerző személyes meggyőződését közlő értékítéleteknek tekintette, amelyek a véleménynyilvánítás oltalmának szabadságát élvezik.

[58] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes sikkasztás, csalás, költségvetési csalás gyanújába keveredése nem szó szerint értelmezendő, az olvasó számára nem azt az üzenetet hordozza, hogy a felperes bűnöző, és nem is azt, hogy büntetőjogilag a megnevezett bűncselekmények vonatkozásában felelősségre vonták, vagy ellene ilyen eljárás fog indulni. A szövegrészek az olvasók számára erős értékítéletként jelennek meg.

[59] A második hír azonban kifejezetten a felperesre vonatkozó közléseket is tartalmaz: a felperes megpróbált betörni az alperes szerkesztőségébe, ahonnan felszólítás ellenére sem távozott, végül a biztonsági őr rendőröket hívott és ők kivezették az irodaházból.

[60] Az elsőfokú bíróság szerint ez a tartalom kifejezetten a felperes magatartására vonatkozik és nem egy közérdeklődésre számot tartó eseményről tudósít. A felperes személyes sértettsége miatti megjelenése a szerkesztőségben nem a közéleti vitához kapcsolódó téma. A felperes nem közszereplő, mert azt az alperes nem bizonyította. A közpénzzel is gazdálkodó egyesület titkári pozíciója, mint a perben releváns tény, nem teszi őt közszereplővé. Ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesre az „általános szabályok alapján” vonatkozik a türeési kötelezettség ebben a kontextusban.

[61] A második írás a felperest összességében agresszív, kötekedő, jogtalan önhatalmat gyakorló személyként láttatja, akinek megfékezéséhez a karhatalom segítségére van szükség. Az alperes azonban nem bizonyította, hogy a felperes jogtalan önhatalommal lépett fel, amit jogos önhatalommal kellett megfékezni. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ez egy társadalomban egy személyre nézve az általános értékítélet és élettapasztalat alapján kifejezetten hátrányos. Ezzel kapcsolatban nem annak van jelentősége, hogy a rendőrök jelen voltak-e az épületből kivezetésekor, hanem annak a kontextusnak, amit a közlés tartalmaz.

[62] A harmadik cikknek tényállítása, amely szerint a „milliárdos vörösbáró” ad fizetést a felperesnek, a munkaadóra vonatkozik, ezért a felperesre nem lehet sértő. A felperes írásban megjelenített magatartása (egy Koránnal a kezében tört be az alperes épületébe, ahol kötözködni kezdett a szolgálatban lévő biztonsági őrral és hangosan felolvasott az iszlám szent irataiból, majd felhívták őt a helyszín elhagyására, végül azonban rendőröknek kellett kivinniük az épületből) az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem közügyhez kapcsolódó tartalom, mivel ez nem a közpénzek felhasználásával, a felperes egyesületi működésével, hanem a felperes személyes, a szerkesztőségben tanúsított magatartásával kapcsolatos tényközléseket tartalmaz.

[63] Bizonyítottság nélkül nem volt tényként megállapítható, hogy a felperes a Koránnal érkezett a szerkesztőségbe és abból felolvasott. Az alperes e közlése abban a kontextusban, hogy a felperest erőszakos, agresszív magatartású, fékezhetetlen személyként állítják be, a társadalmi megítélés általános élettapasztalata szerint sértő. Kifejezetten megalázó bárkit olyan színben feltüntetni, ami a hitének meggyalázásával függ össze. Az általános élettapasztalatok figyelembevételével a társadalomban az ilyen megnyilvánulások megbotráncozást keltenek, és hátrányos megítélés alá esnek, ezért a jóhírnevet sértőek.

[64] Az elsőfokú bíróság a fényképfelvételekkel kapcsolatban értékelte azt a peradatot, hogy a második és harmadik cikkben szereplő fényképek azonosak, az első írásban szerepel, hogy a felperest rendőrök vezetik el, a harmadikban pedig a fényképfelvétel alatti harmadik és negyedik bekezdésben olvasható a neve. Ezek alapján arra következtetett, hogy a felperes személye egyértelműen azonosítható. A felperes nem közéleti szereplő, a fényképfelvétel nem kapcsolódik közérdekű témához, mert nem az egyesület közpénzfelhasználásával kapcsolatos tartalmat hordoz és nem ahhoz fűződő eseményt rögzít, hanem kifejezetten a felperes saját magatartásához kapcsolódó tartalmat közvetít.

[65] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a fényképfelvétel a felperes társadalmi megítélését rontotta-e, mert a képmás felhasználásához a hozzájárulás szükségességének vizsgálata során nem annak van jelentősége, hogy ront-e a képen szereplő személy társadalmi megítélésén, vagy hogy a közszereplőről a fénykép közszereplés alkalmával készül-e. Azt kell vizsgálni, hogy a közzétett kép összefügg-e a cikk témájával és a közzététel módja – a felismerhetővé váláson túlmutatóan – valamilyen alapjog sérelmét (különösen az emberi méltóság vagy a magánélethez való jog megsértését) okozza-e.

[66] A felperes nem minősül közszereplőnek és a fényképfelvételek nem közéleti témához kapcsolódnak. A felperesnek a szerkesztőségben való megjelenése és onnan távozása nem közügy.

[67] A fénykép készítéséhez és közzétételéhez a felperes nem járult hozzá. Ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a felperes képmását megjelentette, megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát.

[68] A felperes sérelemdíj követelését az első kereseti kérelme tekintetében 100.000 forintban, a harmadik vonatkozásában 200.000 forintban, a negyedikkel összefüggésben pedig ugyancsak 200.000 forintban találta alaposnak.

[69] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja alapján alkalmazott eltiltásnál figyelemmel volt arra, hogy az alperes több alkalommal is és egymástól időben jelentős eltéréssel jelentetett meg hasonló tartalmú közleményeket és tett közzé hozzájárulás és beleegyezés nélkül fényképfelvételt.

[70] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja alapján elrendelt elégtételadásnál eltért a keresettől, mert a sérelmezett tartalom nem a címlapon jelent meg, továbbá a megjelenés időtartamára nézve a bíróság 8 napot határozott meg, mert az elegendő arra, hogy az olvasók az elégtételre vonatkozó nyilatkozatot megismerjék.

[71] A személyiségi jogsértés alapjául szolgáló szövegrészek törlését és a fényképek eltávolítását is elrendelte a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés d) pontja alapján.

[72] A perköltségről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdése szerint rendelkezett. Megállapította, hogy mindkét fél viseli a saját ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. A felperes által lerótt illeték felének, mint perköltségnek megfizetésére az alperest kötelezte.

[73] További 45.000 forint feljegyzett illeték megfizetésére az alperest kötelezte. Megállapította, hogy az összeg a Fővárosi Törvényszék 64.P.20.349/2022/9. számú bírósági

meghagyása elleni ellentmondás feljegyzett illetve. A bírósági meghagyás kibocsátására az alperes hatálytalan ellenkérelme, és a meghatalmazás csatolásának hiánya miatt került sor, így felmerülése az alperes által okozott szükségtelen perköltség, amelyet a Pp. 86. § (2) bekezdése alapján ő visel.

[74] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett.

[75] Jogorvoslati kérelme elsődlegesen az ítélet részben megváltoztatására, valamennyi kereset elutasítására, másodlagosan a sérelemdíj összegének 200.000 forintra mérsékelésére és a bocsánatkérésre, valamint a törlésre kötelezés mellőzésére irányult. Kérte a felperes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését is.

[76] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)*, *c)* és *d)* pontjaira alapította.

[77] Az elsőfokú bíróság által megsértett anyagi jogi jogszabályként a Ptk. 2:44. § (1) bekezdését, a 2:45. § (2) bekezdését, a 2:51. § (1) bekezdés *c)* és *d)* pontját, valamint a 2:52. § (3) bekezdését jelölte meg.

[78] Azzal érvelt, hogy a felperes közéleti szereplőnek minősül, mivel író, újságíró, illetve volt egyesületi titkár, aki saját döntése alapján vált a közügyek másoknál aktívabb alakítójává, vállalva ezzel az érintett közösség nyilvánossága előtti értékeléseket és bírálatokat is. Ezért a közügyek vitatása körében őt érintő közléseket nagyobb türelemmel kell tűnie.

[79] A második cikkben valótlan, illetve sértő tényállítás nem szerepel, mivel egyrészt valós tényekből levont okszerű következtetést (véleményt) tartalmaz, amely vélemény alapjául szolgáló tények a cikkben szerepelnek. Az alperes nem lépte túl a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos határait. A teljes cikk elolvasása alapján az átlagolvasó számára is egyértelmű, hogy a „megpróbált betörni” kifejezés véleményként megfogalmazható, ha valaki jogosultság nélkül akar belépni egy épületbe, és ennek megakadályozása érdekében biztonsági őrt, illetve rendőrt kell hívni. A „rendőrök vezették el” kifejezés is valós állítás, amely miatt a jóhírnévhez való jog megsértése nem állapítható meg.

[80] A harmadik cikk sem tartalmaz valótlan, illetve sértő tényállítást. A „megpróbált betörni” kifejezés ugyanolyan megítélés alá esik, mint az előző cikkben. A „kötözködött”, illetve „felolvasott az iszlám szent irataiból”, egyrészt valós állítások, másrészt nem sértőek, ezáltal nem alkalmasak a felperes jóhírnévhez való jogának megsértésére.

[81] Amennyiben bármely közlés sértő lenne a felperes számára, azt közéleti szereplőként köteles tűnie.

[82] Az alperes nem sértette meg a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát sem.

[83] A kifogásolt fénykép – amely semmilyen módon nem sértő – egy közérdeklődésre számot tartó vitához járul hozzá azzal, hogy bemutat egy olyan személyt, aki ezen vita közvetlen érintettje (szereplője), illetve magát a vita tárgyát ábrázolja. A felperesről közölt felvétel olyan információt tartalmaz, amely hozzájárul a kialakult közéleti vitához, azaz az alperes a közügyek szabad vitatását biztosító alapjog gyakorlása során a felperes hozzájárulása nélkül is felhasználhatta azokat a Ptk. 2:44. §-a alapján.

[84] Az elsőfokú bíróság elégtételadásra kötelező rendelkezését azért tartotta jogszabálysértőnek, mert a bírói gyakorlat egységes abban, hogy a Ptk.-n alapuló elégtételadás körében nincs arra vonatkozó jogszabályi lehetőség, hogy a bíróság az alperest – hozzájárulása nélkül – a jogsértés elismerésére vagy sajnálkozás kifejezésére (bocsánatkérésre) kötelezze. Az elégtételadás keretében a sérelmet szenvedett személy

erkölcsi jóvátételt, nagyrészt olyan tartalmú nyilatkozat közzétételét kérheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt a sérelem érte. A sérelmet szenvedett fél részére ugyanis a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezés nyilvánosságra hozatala általában kellő erkölcsi jóvátételt biztosít. Megbánásra ítélettel senki nem kötelezhető [BH2014. 6.175 (Kúria Pfv.IV.21.435/2013.)].

[85] A törlésre kötelező rendelkezést az alperes azzal támadta, hogy a sérelmes részek eltüntetése sértené a cikkek koherenciáját, ezért az aránytalan szankció lenne.

[86] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj eltúlzott. A bíróság nem adta indokát, hogy a sérelemdíj miként és mennyiben alkalmas a felperest ért vagyoni hátrány kiegyenlítésére, illetve mik azok a konkrét hátrányok, amik a felperest érték a kifogásolt közlések miatt.

[87] A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására és az alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[88] A felperes egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításaival és jogi következtetéseivel.

[89] Kifejtette, hogy az alperes jogsértő közlései tekintetében nem minősül közéleti szereplőnek, így fokozott tűrésre sem köteles, amelyhez képest az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint még a közéleti szereplőkre vonatkozó megszólalások vonatkozásában sem lehet korlátlan a vélemény-nyilvánítás szabadsága.

[90] Iratellenesnek értékelte az alperes azon állítását, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta a sérelemdíj követelésre vonatkozó döntését. Az elsőfokú ítélet [141]-[149] bekezdéseiben a bíróság részletesen elemezte, hogy miért és mennyiben látta a követelést megalapozottnak. Az eset összes körülményét mérlegelve határozta meg a sérelemdíj mértékét, és e körben alappal vette figyelembe a jogsértés súlyát (több személyiségi jog megsértése) és a jogsértés ismétlődő jellegét, valamint, hogy az alperes kiadásában megjelenő sajtótermékek nagy az olvasottsága.

[91] A Fővárosi Ítéltábla hivatalból – a fellebbezésben foglaltakkal egyező okból – észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes személyében bekövetkezett anyagi jogi jogutódlás megállapítása ellenére az ítélet bevezető részében a korábbi alperest tüntette fel. Figyelemmel azonban arra, hogy az elsőfokú eljárásban bekövetkezett jogutódlásra tekintettel az új alperes személyének megállapításával és a jogutód idézésével, a hozzá címzett egyéb nyilatkozatokkal kapcsolatban eljárási hibát nem vétett, a másodfokú bíróság az alperes megnevezését elírási hibának tekintette és az ítélet bevezető részét e vonatkozásban a Pp. 353. §-a alapján kijavította.

[92] A fellebbezés alapos.

[93] A felperes a keresetet elutasító rendelkezéssel szemben jogorvoslatot nem kért, az elsőfokú ítélet e része fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. A Fővárosi Ítéltábla az ítélet fellebbezéssel támadott részét az alperes fellebbezésének és a felperes fellebbezési ellenkérelmének korlátai között vizsgálta.

[94] Az elsődleges fellebbezési kérelem tekintetében a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* és *c)* pontja, a másodlagos vonatkozásában pedig a 369. § (3) bekezdés *d)* pontja szerinti felülbírálati jogkör lehetett adekvátan gyakorolható. Az alperes elsődleges jogorvoslati kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság a sérelmezett közléseket téves értelmezés alapján minősítette valótlan tényállításnak, amellyel szemben a cikk szerzője való tényeket, illetve való tényekből levont okszerű és logikus következtetéseit fogalmazta meg. Fellebbezési érvei tehát alapvetően a bíróság jogkérdésben való állásfoglalását támadták [Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* pont]. Az alperes a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* pontjára vonatkozó

fellebbezési kérelmet, ezzel összefüggő jogi érveket nem adott elő, ezért a felülbírálat az elsődleges fellebbezési kérelem tekintetében a 369. § (3) bekezdés c) pont szerint alakult.

[95] Helyesen indult ki abból az elsőfokú bíróság, hogy az ügyben különböző, az Alaptörvény által magas szintű jogi védelemben részesített alapvető értékek összefüggései merültek fel. A bíróság az érintett alapjogi értékeket is teljeskörűen és helyesen azonosította. Felismerte, hogy a jóhírnév védelmére és a sajtószabadságra, mint a szólásszabadság speciális kategóriájára tekintettel az érdekek összevetésére van szükség, amely egyúttal ezekből az alapvető jogokból következő joggyakorlás korlátainak meghatározását is igényli. Az elsőfokú bíróság határozatának indoklásában mind az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében védett magánélet védelmével, mind pedig a szólás- és a sajtó szabadságára vonatkozó IX. cikk (1) és (2) bekezdésében kinyilvánított jogokkal kapcsolatos alkotmánybírósági értelmezés bizonyos részeit adó alkotmánybírósági határozatokat helyesen idézte. Indoklásából kitűnően jelentős figyelmet fordított az alapjogok összevetésének alkotmányos szempontjaira is.

[96] Mindezek ellenére a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet a keresetnek helyt adó rendelkezésekkel, mint az elsőfokú bíróság jogi következtetéseinek eredményével. Ennek oka, hogy az elsőfokú bíróság az ügy körülményeit az elbírálandó jogvita szükségtelenül – és nem helyes indokkal – leszűkített tartományában elemezte, ennek során a rendelkezésre bocsátott okiratokból megállapítható és egyéb feltárt tényeket nem összességükben értékelte. Az elsőfokú bíróság okszerűtlenül redukálta a közérdekű üggyel összefüggő tényállási elemeket csupán a felperes egyesületnél végzett titkári tevékenységének értékelésére.

[97] Az érdemi döntés a kereset jogalapjához tartozó tények tisztázásán és jogi minősítésén alapuló jogi következtetések eredménye. Az elsőfokú bíróságnak az előtte folyó jogvitát a keresetben és az ellenkérelemben foglaltak keretei között kellett elbírálnia. Alapjogi érintettségű jogvitában azonban szem előtt kell tartania azt is, hogy az Alkotmánybíróság az értékelés követelményének tekinti, hogy egy közlést, így egy sajtócikk tartalmát is teljes egészében kell értékelni, és az abban megfogalmazottak kapcsán figyelembe kell venni annak a politikai vitába való beágyazódottságát is {3217/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [46]}. Amennyiben a cikk alapjául szolgáló vita nem kizárólag a kifogásolt cikkben jelent meg és volt nyomon követhető, ennek is jelentőséget kell tulajdonítani.

[98] Az elsőfokú bíróság nem tartotta a közügyek megvitatásának körébe tartozónak a felperesre vonatkozó, „megpróbált betörni az Origóba”, „egy Koránnal a kezében tört be az Origo korábbi épületébe”, a „Koránnal a kezében megjelent a korábbi székházunkban, ahol kötözködni kezdett a szolgálatban lévő biztonsági őrral, és hangosan felolvasott az iszlám szent iratából”, valamint a „rendőröknek kellett kivinniük az épületből” közléseket. Ezt alapvetően azzal indokolta, hogy ezek a tartalmak kifejezetten a felperes magatartására vonatkoznak és nem egy közérdeklődésre számot tartó eseményről tudósítanak. Okfejtése szerint a felperes személyes sértettsége miatti megjelenése egy szerkesztőségben (helyesen: az épület portáján) nem a közéleti vitához kapcsolódó téma, nem a közpénzek felhasználásával, a felperes egyesületi működésével, hanem a felperes magatartásával kapcsolatos tényközléseket tartalmaz.

[99] Az elsőfokú bíróság előbbi levezetéséből következően elmulasztotta annak értékelését, hogy mi volt a sérelmezett szövegrészek közlésére okot adó esemény. Ezzel szemben – az Alkotmánybíróság szóhasználatában – a „közlés apropóját adó esemény” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]; 3001/2018. (I. 10.) AB határozat, Indokolás [28]} nem mellőzhető az értékelési szempontok közül.

[100] A sérelmezett szövegrészek három különböző időpontban megjelent újságcikkben szerepeltek. Az írások maguk is utaltak arra, hogy egy sorozat részei. Az első cikk (2019. március 27.) szövegéből linkelt tartalomként megismerhető a 2023. január 15-én megjelent írás, amely azzal a témával foglalkozott, hogy a JAK nem tud elszámolni a neki juttatott

közpénzekkel. Elemzik benne az egyesület vezetésében lezajlott változásokat, a gazdálkodás sajátosságait és abban csalásra és sikkasztásra utaló jeleket vélnek felfedezni. A felperes keresetével érintett tartalom a cikksorozat második, harmadik és negyedik részében szerepel, tehát nem előzmény nélküli.

[101] A 2019. május 3-ai (az előző felsorolásban harmadik) cikk az Origo szerkesztőségének saját nézőpontjából írja le a megtörtént eseményeket, azt a vélekedést alakítva ki, hogy a felperes azzal a szándékkal ment a szerkesztőségbe, hogy a „balliberális propagandalapban” arról cikket írasson [„A balliberális sajtóban indított kampányban próbálja mentegetni magát felperes, a sikkasztás és költségvetési csalás gyanújába keveredett József Attila Kör (ez egy balliberális irodalmi egyesület) volt titkára. Ennek keretében felperes (több zavarodott és trágárságokkal teli e-mail után) ma megpróbált bejutni az Origo szerkesztőségébe, hogy aztán erről cikket írasson a 24 nevű balliberális propagandalapban. A cikket aztán villámgyorsan terjeszteni is kezdték a többi propagandafelületen]”.

[102] A 2023. augusztus 23-i cikk szerzője a felperes szerkesztőséggel szemben tanúsított magatartásáról további tényeket közöl („Miután megírtuk róla, hogy egy irodalmi kör vezetőjeként csalás gyanújába keveredett, egymás után küldte levelezőlistánkra a fenyegető hangvételű leveleket, egyik alkalommal egyenesen szerkesztőségünk felgyűjtásáról fantáziált”, „miután nyilvánosságra hoztuk, hogy ... sikkasztás és csalás gyanújába keveredett, szerkesztőségünket zaklatni kezdte. ... szinte napi rendszerességgel küldözgette a botrányos hangvételű, számonkérő leveleit a központi mail címünkre, írásaiban nemegyszer megkérdőjelezte munkatársaink emberi mivoltát”, „Nemcsak itt folytatta egyszemélyes küzdelmét lapunk ellen, hanem a közösségi médiában is”). A május 3-i cikkben a JAK ülésének jegyzőkönyve, az augusztus 23-ai cikkben a felperesnek az Origo egyik írásához fűzött posztja is szerepel („Élek a gyanúval, hogy valaki előbb-utóbb veszi a fáradságot, és felgyűjtja az épületet, ahol a tartalmat gyártják. Amit (...) a magam módján mégis kéjes örömmel fogok nyugtázni”).

[103] A felperes személyes meghallgatásakor úgy nyilatkozott, hogy a személyét érintő cikkek felháborították és az általa valótlannak tartott állításokat akarta helyesbíteni. Azért döntött a szerkesztőség személyes felkeresése mellett, mert az első cikk megjelenése után – kérése ellenére – nem vették fel vele a kapcsolatot, türelmetlen volt, ezért megpróbált a cikk szerzőjével beszélni (64.P.20.238/2023/6. számú jegyzőkönyv, 4. oldal).

[104] Mindezekből a peradatokból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes eljárása, a szerkesztőség személyes felkeresése, ott tartózkodása és távozása nem választható el a közte és az Origo szerkesztősége között a JAK gazdálkodásának szabályosságáról, a közpénzekkel gazdálkodásról szóló, régóta zajló vitától, amelyet az elsőfokú bíróság a közügyek vitatásának körébe tartozóként minősített.

[105] Nem meggyőző az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása sem, hogy ez a tartalom kifejezetten a felperes magatartására, tevékenységére vonatkozik és nem egy közérdeklődésre számot tartó eseményről tudósít. A szerkesztőség személyes felkeresésének célja a felperes szerint is saját személyének a felhozott vádakkal szembeni megvédése volt, amelyhez előzményül szolgált a januári és márciusi cikkekben megjelent kritika, amely személyes sértettséget okozott neki.

[106] Az a megállapítás ugyanakkor, hogy a felperesnek „egy szerkesztőségben” való megjelenése nem közéleti vitához kapcsolódó téma (Indokolás [131] bekezdés), az ügy konkrét körülményeitől elvonatkoztatott olyan általánosítás, illetve érvelés, amelynek a jogvita eldöntésénél nem lehet jelentőséget tulajdonítani.

[107] További, értékelendő peradatként kellett volna figyelembe venni, hogy a közügyben folytatott vitában a felperes élt a médianyilvános reagálás lehetőségével és

kifejtette saját álláspontját a vitában megjelent negatív kritikákra. A 2019. május 3-i és a 2023. augusztus 23-ai cikk egyaránt szót ejt a 24.hu hírportálon 2019. május 3-án megjelent írásról, amelynek címe: „Egy író be akart menni az Origo szerkesztőségébe, hogy megkérdezze, miért írtak róla lejárató cikket, rendőrökkel vezettették el”. Ez a cikk közli a felperessel folytatott beszélgetés részleteit („felperes szerint tele van sugalmazásokkal, de az az állítás, hogy 150 ezer forintos fizetést kap egy támogatótól, konkrét hazugság. Az író elmondta, hogy hiába ültette le a biztonsági őr az aulában, hogy megvárja személyét, az újságíró nem jött, a rendőrök viszont igen. Akik az elmondása szerint nagyon korrektek voltak, azt mondták, hogy segítenek feljelentést tenni, ha kéri, de ennek ellenére kivezették az előtérből”). A cikk szó szerint idézi a felperest: „Amikor kihívta a biztonsági őr a rendőrséget, megkérdezték tőle, hogy szerinte alkoholos befolyásoltság alatt állok-e. Azt mondtam, hogy igen, én pedig mondtam, hogy nem állhatok alkohol befolyása alatt, hiszen muszlim vagyok. Ezek után megkérdezte tőlem a biztonsági őr, hogy akkor robbanószer, szűrő-vágó eszköz van-e nálam – idézte fel a történeteket felperes”.

[108] Abból a tényből, hogy a felperes a vele történt események másik sajtószerv által való újraközlését kérte, felhasználva a média nyilvánosságát álláspontjának kifejtésére és annak további terjesztésére, az elsőfokú bíróságnak arra kellett volna következtetnie, hogy a felperes által tanúsított magatartás értékelése nem választható el a közügyről folyó vitától. Ennek eredményeként pedig a felperes személyére vonatkozó kritikák tűrésére vonatkozó kötelezettsége is nagyobb fokú.

[109] Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a támadott cikkek a felperesnek a JAK-nál betöltött tisztségével és az egyesületnél folytatott tevékenységével összefüggésben jelentek meg, a közléseknek semmilyen magánszférát érintő vonása nem volt. A felperes ennek során ellátott közéleti feladatai, számos nyilvános megjelenése egyértelműen közszereplésnek minősülnek, ezért a JAK-nál betöltött aktív korszakában közszereplőként kell rá tekinteni. Ezt követően, a tisztség megszűnése és az érdemi közreműködés befejezése után a fokozott tűrés kötelezettség csak azokra a megnyilvánulásaira vonatkozik, amelyek összefüggésben állnak az egyesülettel és a személyét egyidejűleg érintő közérdekű ügyekkel. A közszereplői mivolt az elsőfokú bíróság által kifejtettektől eltérően jogi minősítés, amelynél a bizonyítottságnak annyiban van szerepe, hogy az értékelés alapjául szolgáló tényeket alapvetően a feleknek kell szolgáltatniuk. A bíróságnak azonban a közszereplői jelleg megállapítását nem a felek jogi álláspontjától vagy bizonyítási érdekétől kell függővé tennie, hanem esetről esetre, az ügy összes körülményét – köztük a hivatalból tudomására jutott tényeket is – értékelve kell megállapítania, hogy a konkrétan vizsgálandó helyzetben valaki bevonható-e a Ptk. 2:44. § (1) bekezdésében említett közéleti szereplő kategóriájába vagy sem.

[110] A „megpróbált betörni a szerkesztőségbe” kifejezés az Origo szerkesztőségének tényállítással vegyes értékítélete arról, hogy a felperes saját elhatározásából, a másik felet meglepve, annak akarata ellenére kívánta felkeresni a cikk szerzőjét, de erőfeszítése nem járt sikerrel. A „betörés” nem szaknyelvi, hanem nyilvánvalóan hétköznapi szóhasználat, amely azt fejezi ki, hogy a szerkesztőség mint munkahely annak tagjain kívül más személyek számára nem nyilvános tér, nem látogatható szabadon, hanem a bejutáshoz szükség van az érintett engedélyére. A bejutás szándékának közlése nem valótlan tény, annak értékelése pedig nem sértő.

[111] A felperes maga adta elő, hogy amikor nem engedték fel a szerkesztőségbe, leült a portán azzal a szándékkal, hogy megvárja az újságírót. Az eset körülményeiből az is nyilvánvaló, hogy a biztonsági őr felhívására nem hagyta el az épületet, vagyis a rendőrség bevonására az ő magatartása miatt került sor. Az ügyben értékelhető cikkek többféle megfogalmazásban közölték, hogy a felperest rendőrök kísérték ki, az azonban bizonyos,

hogy a felperes kezdeményezésére írt 24.hu hírportálon megjelent írás fordulatai („rendőrökkel vezettették el”, „kivezették az előtérből”) érdemben azonosak a keresetekben sérelmezett szövegrészletekkel. A másodfokú bíróság megítélése szerint a jelen ügyben nem lehet valótlanként és sértőként értékelni ugyanazt a tartalmat, amelyet a felperes egyetértésével egy másik sajtószerv megjelentetett.

[112] Nem teljesülnek a hírnévrontás tényállási elemei a „kötzködött a biztonsági őrrrel” szövegrész tekintetében sem. A kifejezés ugyancsak tényállítással vegyes értékítélet, amelynek ténytartalma az, hogy a felperes nem volt hajlandó önként távozni az épületből. Ezt ő maga sem vonta kétségbe. A kifejtettek miatt a sérelmezett kifejezések nem tekinthetők a felperes jóhírnevét sértőnek, így az annak megállapítására irányuló keresetek alaptalanok voltak.

[113] A „Koránnal az eseményre a kezében betört a szerkesztőségbe” és a „felolvasott az iszlám szent irataiból” (helyesen: „Koránnal a kezében megjelent a korábbi székházunkban, ahol kötzködni kezdett a szolgálatban lévő biztonsági őrrrel, és hangosan felolvasott az iszlám szent iratából”) közlések ténybeli alapja részben nem vált bizonyítottá, azt tehát, hogy a felperes a Koránt magával vitte az eseményre és abból felolvasást tartott, nem lehetett megállapítani. A nyíltan vállalt vallási meggyőződés kinyilvánítása (a felperes hivatkozása a portán folytatott beszélgetés során vallásának tiszteletet kívánó jellegére, az alkoholtilalomra vonatkozó vallási parancs komolyan vételére) azonban megtörtént. Abból sem vallási fanatizmusra, sem agresszív viselkedésre nem lehet okszerű következtetést levonni az általános értékfelfogás szerint. A cikkben tett állítás ehhez képest ugyanilyen megítélés alá esik és még valósága esetén sem lehetett volna sértő, így az erre vonatkozó keresetet is el kellett volna utasítani.

[114] Nem értett egyet a Fővárosi Ítéltábla a fénykép készítésével és felhasználásával kapcsolatos elsőfokú döntéssel sem.

[115] A felperes által értékelni kért valamennyi magatartás – a közlések és a fényképfelvétel felhasználása is – a közérdekű ügyek vitatásának körébe tartozik. Az elsőfokú bíróság nem fordított kellő figyelmet a sértőként értékelt tartalom nyilvánosságra hozatalának körülményeire. A felperes – kétségtelenül már nem korábbi tisztségével együttjáró közszereplői minőségében –, azonban a közérdekű üggyel foglalkozó cikkek miatt kívánta felkeresni az Origó szerkesztőségét. Fel sem merült, hogy az újságíróval magánjellegű tényeket kívánt volna közölni. Eljárása az ügy egyéb körülményeiből következően sem tekinthető olyan, magánszférájába tartozó cselekménynek, amellyel kapcsolatban alappal követelheti személyének általa megjelölt jogvédelmét.

[116] A felperes önként lépett be a közügyben vele vitában álló másik szereplő sférájába, egy sajtószerv munkavégzésének helyére, amelyből vélelmezhető, hogy vele (képviselőjével) nyilvános kommunikációt kívánt folytatni. A „megpróbálok az újságíróval, aki a cikket írta, beszélni” fordulat olyan körülmények közötti cselekvésre utal, amelynél a felperesnek számítania kellett arra, hogy a beszélgetést mások is láthatják, hallhatják. Ezzel lemondott arról az ígényről, hogy a beszélgetés titokban maradjon. Mivel a tervezett találkozást egy munkahelyen kívánta lebonyolítani, számítania kellett arra is, hogy az átadott információ bizonyosan mások számára is ismertté válik. Végül a megbeszélés szándékolt eredménye is az lett volna, hogy a sajtószerv ismét foglalkozik az üggyel és újabb információkat hoz nyilvánosságra egy következő írásban. A felperes ilyenformán a közélet alakításának szándékával lépett fel, emiatt alkalmi közszereplővé vált.

[117] Az épületből való kikísérése után a bevásárlóközpont bejáratánál készült kép szoros kapcsolatban van az előzményekkel, valamint azzal, hogy a felperes önkéntesen helyezte magát a nyilvánosság elé azáltal, hogy a közéleti kérdésben kívánt megnyilvánulni. Ennek következményét tűrnie kell.

[118] A támadott cikkekben közölt felvétel arra szolgált, hogy alátámassza a szöveges tartalmat: a felperes erőszakos fellépését az őt ért sérelmek elhárítása érdekében, tehát nem pusztán illusztráció volt. A kép nyilvánosságra hozatala csak akkor lenne sikerrel perelhető, ha nem mutatna szoros, felismerhető kapcsolatot a magyarázatra szoruló közéleti esemény, az irodalmi egyesület közpénz felhasználásának sajtóban értékelésével. A jelen ügyben azonban az említett kapcsolat szoros, az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint pedig a polgári jogi értékelés során a közlés céljának van meghatározó jelentősége.

[119] Az Alkotmánybíróság legújabb gyakorlatában kifejezetten a közügy megvitatása esetére – különösen, ha a közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása a cél – hangsúlyozta, hogy adott közlés üzenetét, célját, illetve sértő vagy bántó voltának mértékét a vitatott közlés tartalma és formája mellett az adott médiumon belüli kontextusára, valamint a társadalmi környezetre tekintettel lehet kellő alapossággal megítélni {7/2021. (II. 19.) AB határozat Indokolás [31]}.

[120] A képfelvétel felhasználásával kapcsolatban arra is figyelemmel kellett lenni, hogy az Alkotmánybíróság szerint, amennyiben a sajtó közügyek vitatásával kapcsolatos ügyben, közszerepléssel összefüggésben tesz közzé képmást, a „képmásvédelem” csak akkor lehet a sajtószabadság valós korlátja, ha a képmás közzététele - a felismerhetővé váláson túlmutatóan - valamilyen alapjog sérelmét (különösen az emberi méltóság vagy a magánélethez való jog megsértését) okozza {vö. 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, 17/2016. (X. 20.) AB határozat}. Ilyen esetekben kell a konkrét körülményeket alapul véve egyensúlyozni a sajtószabadság és a képmásvédelem eltérő szempontjai között. Külön nevesített alapjog hiányában közszereplés során mindenki túrni köteles képmása közzétételét {26/2019. (VII. 23.) AB határozat, Indokolás [40]}.

[121] A Fővárosi Ítéltábla végkövetkeztetése szerint a jelen esetben a sajtó által gyakorolt alapjog megelőzi a felperes képmás védelméhez fűződő jogát, a készítés és a felhasználás miatt az alperes nem szankcionálható.

[122] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla felülbírálati jogkörének gyakorlása eredményeként az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint a kereseteknek helyt adó részében megváltoztatta és a kereseteket teljesen elutasította. Emiatt nem vizsgálta a másodlagos fellebbezési kérelmet sem.

[123] A fellebbezés eredményes, az alperes az első- és a másodfokú eljárásban is pernyertes. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülés lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. Az alperes a másodfokú eljárásban az első- és a másodfokú eljárási szakra vonatkozó költségigényét a jogszabályi rendelkezésre utalással számította fel, a felszámítás azonban nem volt a jogszabálynak megfelelő. Az alperes meg nem határozható pertárgyértékű ügyben a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a munkaórák számát nem jelölte meg, így perköltséget a másodfokú bíróság sem állapított meg részére.

[124] A Fővárosi Ítéltábla hivatalból vizsgálta és ennek eredményeként változtatta meg az illetékfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseket. A perben a felperes három jóhírnévsértés megállapítására és két képmás védelméhez fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló keresetet terjesztett elő. Az egymással tárgyi keresethalmazatban álló követelések összege a sérelemdíj követelések összegének kétszerese, ezért a pertárgy értékeként 3.000.000 forintot kellett figyelembe venni [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII.

törvény, a továbbiakban: Itv. 39. § (3) bekezdés *b*) pont első fordulata, 40. § (1) bekezdés]. A kereseti illeték összegét a felperesnek kell az állam javára teljesítenie, a már lerótt 90.000 forint figyelembevételével. A bírósági meghagyással szemben benyújtott ellentmondás illetéke az Itv. 42. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján 90.000 forint, ezért az elsőfokú ítéletben meghatározott összeget a másodfokú bíróság felemelte.

[125] A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke 2.400.000 forint, a fellebbezési illetéket ugyancsak a felperesnek kell megfizetnie.

[126] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes.

[127] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben a fél az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2023. október 10.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró